

เมนูที่ ๔

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายสาธารณะ ผลกระทบทางด้านสุขภาพ

จุดมุ่งหมายของการพัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการบูรณาการงานประจำกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องเน้นการปรับวิธีคิดในการทำงาน ค้นหาทุนศักยภาพ และแหล่งประโยชน์ในพื้นที่ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มทางสังคม องค์กรชุมชน หน่วยงาน หมู่บ้านจัดการตนเองนำมาวิเคราะห์เทียบเคียงแนวทางใหม่ในการการทำงานตามประสบการณ์เดิมร่วมกับการนำใช้ชุดความรู้ทั้งหลักวิชาการ หลักสังคมวัฒนธรรม หลักประสบการณ์ มาพัฒนาต่อยอด เพื่อสร้างกระบวนการปรับวิธีการทำงานใหม่ คิดค้นเครื่องมือการทำงานใหม่ รวมทั้งสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ จนเกิดการเรียนรู้กระบวนการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน ที่มีประโยชน์ ผลกระทบและผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในแง่ของการเพิ่มทักษะหรือศักยภาพ การเพิ่มคุณค่า การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มผลตอบแทน การลดค่าใช้จ่าย การเพิ่มสวัสดิการ การเพิ่มคุณภาพการดูแล การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ตลอดจนการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน เพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจนเกิดรูปธรรมในเรื่องนโยบาย

จากการสำรวจนวัตกรรมที่ลดปัจจัยเสี่ยงทางด้านสุขภาพและนโยบายสาธารณะ โดยเทียบเคียงจากงานเด่น นวัตกรรมที่ดำเนินการจริงในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและก่อให้เกิดผลกระทบในเรื่องปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ของตำบลบ่อแร่ซึ่งมีแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่โดยจะแสดงให้เห็นดังนี้

การลดปัจจัยเสี่ยงทางด้านสุขภาพ		แหล่งปฏิบัติการ
	ยาสูบ	๑. ชมรมแพทย์แผนไทย นำสมุนไพรคือหญ้าดอกขาวมาสกัด ซึ่งหญ้าดอกขาวมีสรรพคุณในการเลิกบุหรี่และมีผู้สนใจเข้ามาติดต่อเป็นจำนวนมาก
	แอลกอฮอล์และอุบัติเหตุ	-ไม่มีแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่

การลดปัจจัยเสี่ยงทางด้านสุขภาพ		แหล่งปฏิบัติการ
	ภัยพิบัติ	-ไม่มีแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่
	เด็กและเยาวชน	๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาคุณภาพของเด็กก่อนวัยเรียนให้มีคุณภาพชีวิตให้พร้อมก่อนเข้าเรียน
	ครอบครัวอบอุ่นและท้องในวัยรุ่น	-ไม่มีแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่
	อาหารปลอดภัย	๑. ศูนย์การเรียนรู้ปราชญ์ เศรษฐกิจพอเพียง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปลูกพืชผักอย่างปลอดภัย
	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในตำบลวังหลุมและเยาวชนในพื้นที่ในการอนุรักษ์หวงแทน และปลูกจิตสำนึกในป่าชุมชนของตนเอง

การลดปัจจัยเสี่ยงทางด้านสุขภาพ		แหล่งปฏิบัติการ
	<p>การดูแลสุขภาพ</p>	<p>๑.กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม ในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของคนในตำบล</p>
	<p>การออกกำลังกาย</p>	<p>๑.ชมรมสร้างสุขภาพตำบลวังหลุม ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายโดยการเต้นแอโรบิก</p> <p>๒.ร่วาง ๓ ส. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุและผู้ป่วยโรคเรื้อรังหันมาออกกำลังกายโดยกายบริหารย่อยยุค</p> <p>๓.ชมรมจักรยานตำบลวังหลุม ส่งเสริมการออกกำลังกายโดยการปั่นจักรยานรอบบริเวณเขารวก</p>
	<p>การลงทุนด้านสุขภาพ</p>	<p>-ไม่มีแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่</p>

พื้นที่ตำบลวังหลุม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบนวัตกรรมที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ ๓ เรื่อง คือ

ลำดับ	นวัตกรรมที่โดดเด่น
๑	รางวัล ๓ ส. (รางวัลสนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด)
๒	โรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลวังหลุม
๓	ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก

๑. นวัตกรรมรางวัล ๓ ส. (รางวัลสนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด)

เป้าหมายของนวัตกรรม : เพื่อสร้างพื้นที่และการส่งเสริมออกกำลังกายเพื่อการดูแลสุขภาพให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการดูแลสุขภาพอย่างถูกต้องและเหมาะสมด้วยตนเอง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ้วยทำงาน เด็กและเยาวชน เพราะรางวัลชาวบ้านเป็นการละเล่นพื้นฐานในการประกอบอาชีพของชาวนาซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวตำบลวังหลุม ภายบริหาร รางวัล ๓ ส. เป็นการออกกำลังกายที่ทำให้มีสุขภาพที่ดี และยังมีการผสมผสานท่วงท่าที่มีความสนุกสนานในกลุ่มผู้รางวัล อีกทั้งยังสอดแทรกความสามัคคีที่เกิดขึ้นจากการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนชุมชนตำบลวังหลุมในพื้นฐานแนวคิด (รางวัล ๓ ส.) “รางวัลสนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด”

ที่มา/สาเหตุ/แนวคิด

แนวคิดของนวัตกรรม : ภายบริหาร รำวง ๓ ส. เป็นงานกิจกรรมต่อเนื่องของชมรมสร้างสุขภาพตำบลวังหลุม กิจกรรมหลักของชมรมสร้างสุขภาพ คือ การออกกำลังกายโดยการเต้นแอโรบิก ซึ่งเป็นวิธีการออกกำลังกายที่ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของประชาชนได้ตำบลวังหลุมได้อย่างแท้จริง ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม และอำเภอตะพานหินประสานความร่วมมือแกนนำกลุ่ม นำโดยนางลินดา จินศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม หมู่ที่ ๒ และสมาชิกในกลุ่ม เข้าไปศึกษาดูงานภายบริหารย้อยยุค จังหวัดเชียงราย ได้รับแนวคิดในการดูแลสุขภาพชุมชนและนำกิจกรรมภายบริหารย้อยยุคมาต่อยอดกิจกรรมในชมรมสร้างสุขภาพตำบลวังหลุม สร้างความสนใจให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นทั้งเด็กและผู้สูงอายุ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่ดำเนินการ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่ดำเนินการ คือ “รำวง ๓ ส.” ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมรำวง ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพและการเจ็บป่วย เช่น โรคเรื้อรัง ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไชมันในกระแสเลือด และผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพ ได้แก่ น้ำหนักและสัดส่วนเกิดมาตรฐานดัชนีมวลกาย (BMI) มีอัตราการเจ็บป่วยที่ลดลงและมีสุขภาพดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

ทุนและศักยภาพที่เกี่ยวข้อง

กลุ่ม อสม. ตำบลวังหลุม มีส่วนร่วมในการเป็นแกนนำและต้นแบบในการรำวง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านวังหลุม และบ้านเขารวก สนับสนุนสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมการดูแลสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม ประสานความร่วมมือการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายบริหารรำวงย้อยยุค จังหวัดเชียงราย

กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

อำเภอตะพานหิน เปิดโอกาสในการจัดกิจกรรมรำวง เพื่อการเรียนรู้ข้ามพื้นที่ คือ กิจกรรม รำวง ๓ ส. ในระดับอำเภอทุกวันศุกร์และงานกิจกรรมสำคัญต่างๆ ของอำเภอ

สิ่งที่คาดหวัง นวัตกรรมที่คาดหวัง

สิ่งที่เป็ความคาดหวังของนวัตกรรม คือ สร้างการดูแลสุขภาพเพื่อสุขภาพที่ดีจากวิธีที่เหมาะสมกับประชากรทุกเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ และการสร้างการส่วนร่วมการดูแลสุขภาพร่วมกันเพื่อเกิดสามัคคีในชุมชนตำบลวังหลุมบนพื้นฐานแนวคิด (รำวง ๓ ส.) “รำวงสนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด”

วิธีการ/การดำเนินการ

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม
๒. การดูแลสุขภาพอย่างถูกวิธีด้วยการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัยบนพื้นฐานแนวคิด “รำวงสนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด”
๓. หน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในตำบลวังหลุม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ กลุ่ม อสม. ตำบลวังหลุม เป็นต้น

กลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์

๑. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการออกกำลังกาย เช่น ผู้ป่วยเป็นโรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด ได้รับการออกกำลังกายแบบร่าวก ๓ ส. ทำให้ผู้ป่วยมีไขมันลดลง เป็นต้น การทำให้สุขภาพการและสุขภาพจิตดี

๒. ประชาชนที่เข้าร่วม ซึ่งเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ดีขึ้นทั้งด้าน อนามัยดี ชีวิตมีสุข และสุขภาพดีเพราะมีการตรวจสุขภาพแล้วให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพ

คุณลักษณะของการดำเนินงาน

คุณลักษณะของการดำเนินงาน คือ การทำงานจากระบบฐานข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังหลุม และการเชื่อมประสานบูรณาการ คน เงิน งาน ร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ เช่น กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในเขตตำบลวังหลุม จำนวน ๒ แห่ง โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ตะพานหิน คือ การออกกำลังกายโดยการเดินแอโรบิก ซึ่งเป็นวิธีการออกกำลังกายที่ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของประชาชนได้ตำบลวังหลุมได้อย่างแท้จริง ต่อมา ได้รับแนวคิดในการดูแลสุขภาพชุมชนและนำกิจกรรมกายบริหารย้อนยุคมาต่อยอดกิจกรรมในชมรมสร้างสุขภาพตำบลวังหลุม สร้างความสนใจให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นทั้งเด็กและผู้สูงอายุ

ทรัพยากรในการดำเนินงาน

๑. คน

ทรัพยากรคนในการดำเนินงานนวัตกรรมร่าวก ๓ ส. ตำบลวังหลุม โดยมีบริหารจัดการคนของนวัตกรรมร่าวก ๓ ส. ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่มาจากการประชาสัมพันธ์การสมัครใจเข้าร่วม และการตรวจสุขภาพผู้ป่วยของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จากผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรังประวัติการรักษาโรคและมีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเข้ามาร่วมกิจกรรม

๒. เงิน

ทรัพยากรเงินในการดำเนินงานนวัตกรรมร่าวก ๓ ส. โดยการบริหารจัดการเงินของแหล่งเรียนรู้ร่าวก ๓ ส. โดยงบประมาณสนับสนุนจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังหลุม งบประมาณในการบูรณาการกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม จาก การเขียนแผนงานขอรับสนับสนุน ประสานงานและบูรณาการงานผู้สูงอายุร่วมกันในพื้นที่ โดยการนำใช้โดยการจัดกิจกรรม โครงการ ในการแก้ไขปัญหาผู้ที่เป็นโรคเรื้อรังและผู้ที่ต้องการส่งเสริมการออกกำลังกายและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่

๓. สถานที่

ทรัพยากรสถานที่ในการดำเนินงานนวัตกรรมร่าวก ๓ ส. โดยใช้สถานที่ต่างประกอบด้วย

๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังหลุม เป็นสถานที่ในการพบปะ จัดกิจกรรมโครงการ อบรมและให้ความรู้ตรวจสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรังและตรวจสุขภาพทั่วไป ๒) อำเภอตะพานหิน เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทุกวันศุกร์ ร่วมกับตำบลอื่นๆ ในเขตอำเภอตะพานหิน

แนวทางการเชื่อมประสานของนวัตกรรม

การเชื่อมภายใน

ระดับตำบล เป็นการเชื่อมประสานภายใน ซึ่งเป็นหน่วยงานและองค์กรที่สนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม

ระดับหมู่บ้าน เป็นการเชื่อมประสานภายในหมู่บ้านต่างๆ ของตำบลวังหลุม ในการรับรู้ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรม

ระดับแหล่งเรียนรู้ การดำเนินนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. มีการเชื่อมประสานของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ตำบลวังหลุม อันได้แก่ การเชื่อมโยงงานกับแหล่งเรียนรู้การบริหารพื้นที่สร้างสุข ในการสร้างการมีส่วนร่วม การบูรณาการงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เชื่อมโยงกับแผนแม่บทชุมชนในการบรรจุแผนงานขับเคลื่อนกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนงานสนับสนุนวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เชื่อมโยงกับกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุมให้ประสานความร่วมมือ ในการสนับสนุนการงบประมาณในการพัฒนางานคุณภาพ เชื่อมโยงกับชมรมสร้างสุขภาพตำบลวังหลุมในการทำกิจกรรมร่วมกัน

การเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่าย

การดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ได้มีการเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่ายต่างๆ ประกอบด้วย **๑) อำเภอตะพานหิน** มีการเข้าร่วมกิจกรรมทุกวันศุกร์ในการรางวัล ๓ ส. (รางวัลสุขภาพดีสามัคคีเกิด) ร่วมกับตำบลอื่นๆ ในเขตอำเภอตะพานหิน **๒) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)** สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตและผลลัพธ์ของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ที่เกิดขึ้นคือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการ ที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มประชากรเป้าหมาย ใน ๓ ระดับ ดังนี้

ผลลัพธ์ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ ทำให้คณะทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เกิดการร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการที่ดีของกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ มีการจัดการทรัพยากรคน การสร้างความร่วมมือ เกิดการบูรณาการการทำงาน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอก ทำในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ และการสนับสนุนทั้งงบประมาณ องค์ความรู้ จากหน่วยงานภายนอก

ผลลัพธ์ในระดับหมู่บ้าน(จัดการตนเอง)

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ในระดับหมู่บ้าน (จัดการตนเอง) ทำให้ประชาชนในระดับหมู่บ้าน ออกมามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการออกมาร่วมคิด ร่วมทำ บอกรายปัญหาและความต้องการตามความจำเป็นที่ส่งผลการทำกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาในระดับหมู่บ้านในการจัดการตนเองโดยใช้ทุนและศักยภาพที่หมู่บ้านนั้นมีอยู่

ผลลัพธ์ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส.ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้ ทำให้ประชาชนและทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดีในระดับตำบล ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ เกิดความรักความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระดับตำบล สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและภาวะวิกฤตเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกันได้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน พื้นที่ต้นแบบ ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และเสริมสร้าง ขยายผล สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานพัฒนาผู้สูงอายุ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การตอบสนองต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗ ด้าน

นวัตกรรมแหล่งเรียนรู้รางวัล ๓ ส.มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน กับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) **ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต** การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ

การตอบสนองต่อนโยบายสาธารณะ ๗+๑

นวัตกรรมแหล่งเรียนรู้รางวัล ๓ ส. มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบายสาธารณะ ๗+๑ ที่เกิดขึ้น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑) **การบริหารจัดการท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม** คือ หนุนเสริมการสร้างเครือข่ายขององค์กรชุมชนและกลุ่มทางสังคมด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบข้ามพื้นที่

๒) **การดูแลสุขภาพชุมชนโดยชุมชน** คือ จัดทำและใช้ “ฐานข้อมูลชุมชน” ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การดูแลเพื่อออกแบบการดูแลสุขภาพและช่วยเหลือร่วมกับหน่วยบริการสุขภาพ กลุ่มอาสาสมัคร และแหล่งเรียนรู้ จัดทำคู่มือหรือแนวทางการดูแลสุขภาพตนเอง และการช่วยเหลือดูแลผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

๑. **สร้างการเรียนรู้** ซึ่งนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. สามารถสร้างการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลวังหลุมได้

๒. **สร้างความเป็นพลเมือง** การดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ได้สร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับคนในชุมชน อันเกิดจากการตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพ และการดูแลขับเคลื่อนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลวังหลุม

๓. **สร้างผลกระทบ** การดำเนินงานของนวัตกรรมรางวัล ๓ ส. ได้เป็นการกระตุ้นให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญของ เป็นการสร้างผลกระทบให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของคนชุมชน และหาแนวทางการสร้างความร่วมมือภายในชุมชนมากขึ้น

แนวทางการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ

นวัตกรรมแหล่งเรียนรู้รางวัล ๓ ส. มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ ๒ ประเด็น ดังนี้

๑) การดูแลสุขภาพ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพและกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม หนุนรงค์และส่งเสริมในการดูแลสุขภาพของคนในตำบลวังหลุมโดยการจัดตั้งทีมอสม. ในการดูแลสุขภาพของคนในเขตหมู่บ้านที่ตนเองรับผิดชอบตามความเชี่ยวชาญของแต่ละคนเพื่อเป็นการดูแลผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ

๒) การออกกำลังกาย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุมร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่งเสริมให้ประชาชนในตำบลวังหลุมทุกคนออกกำลังกายเพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและเพื่อป้องกันจากโรคต่างๆ เช่น โรคอ้วน โรคไขมันอุดตัน เป็นต้น

๒. นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม

เป้าหมายของนวัตกรรม : โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม เพื่อต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังหลุม ในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุด้านการเรียนรู้ มีงานทำ และมีรายได้ การจัดปรับอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ บนฐานคิดการทำงานจากระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในงานผู้สูงอายุและการเชื่อมประสานบูรณาการ คน เงิน งาน ร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ที่เกิดจากการขับเคลื่อนงานของคณะทำงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังหลุม

ที่มา/สาเหตุ/แนวคิด

แนวคิดของนวัตกรรม : จากการที่นายสุชาติ แดงทองดี นายกองค้การบริหารส่วนตำบลวังหลุม มีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลวังหลุมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่เป็นภาระของลูกหลาน สร้างงานสร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุโดยการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในตำบลและนำเอาภูมิปัญญาที่มีอยู่เดิมกลับมาใช้ประโยชน์โดยการผลิต ผลิตภัณฑ์ออกมาจัดจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และทำให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะพูดคุยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการให้ผู้สูงอายุที่เป็นปราชญ์ของแต่ละด้านเป็นครูสอนให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่ดำเนินการ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่ดำเนินการ คือ เกิดการบูรณาการงานจากทุนและศักยภาพทั้งนอกและในพื้นที่สู่การขับเคลื่อนกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุในพื้นที่ จนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบของกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่จัดขึ้น ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สุขภาพและการเข้าถึงบริการเป็นอย่างดี โดยพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตดีขึ้น โดยผู้สูงอายุสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง นำความรู้ที่ตนเองมีอยู่มาใช้ประโยชน์

ทุนและศักยภาพที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม ให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร การติดต่อประสานงานในการขับเคลื่อนดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น โครงการสานใจห่วงใยผู้ป่วย โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

แกนนำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและการจัดกิจกรรม เชื่อมประสานความร่วมมือคนในหมู่บ้าน ตำบลในการขับเคลื่อนงาน

ผู้สูงอายุ ประชาชนในพื้นที่ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ให้ข้อมูลต่างๆ บอกปัญหาความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

สิ่งที่คาดหวัง นวัตกรรมที่คาดหวัง

สิ่งที่เป็ความคาดหวังของนวัตกรรม คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตเพื่อให้สามารถเป็น ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่เป็นภาระของลูกหลาน สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุโดยการรวมกลุ่มของ ผู้สูงอายุในตำบลและนำเอาภูมิปัญญาที่มีอยู่เดิมกลับมาใช้ประโยชน์โดยการผลิต ผลิตภัณฑ์ออกมำจัดจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และทำให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะพูดคุยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน

วิธีการ/การดำเนินการ

๑. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
๒. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุด้านการเรียนรู้ มีงานทำ และมีรายได้
๓. กำหนดการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ “โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม” ทุกวันพฤหัสบดี
๔. การบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนงาน โครงการ กิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ พื้นที่ตัวตั้งในการทำงาน ทรัพยากรคนในชุมชน การสร้างความร่วมมือในชุมชน ความร่วมมือการประสานงานงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก

กลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์

ผู้สูงอายุ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุโดยการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ในตำบลและนำเอาภูมิปัญญาที่มีอยู่เดิมกลับมาใช้ประโยชน์โดยการผลิต ผลิตภัณฑ์ออกมาจัดจำหน่ายให้กับผู้ที่ สนใจ สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

คุณลักษณะของการดำเนินงาน

คุณลักษณะของการดำเนินงานคือ การทำงานจากระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในงานผู้สูงอายุ และการเชื่อม ประสานบูรณาการ คน เงิน งาน ร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ เช่น กองทุน หลักประกันสุขภาพตำบลวังหลุม องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง ๒ แห่งของตำบลวังหลุมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและไม่เป็น ภาระของลูกหลาน

ทรัพยากรในการดำเนินงาน

๑. คน

ทรัพยากรคนในการดำเนินงานนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม โดยมีบริหารจัดการคนของ นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่มาจากการประชาสัมพันธ์การ สมัครใจเข้าร่วม

๒. เงิน

ทรัพยากรเงินในการดำเนินงานนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม โดยการบริหารจัดการเงินของ แหล่งเรียนรู้โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม โดยการงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม

๓. สถานที่

ทรัพยากรสถานที่ในการดำเนินงานนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม โดยใช้สถานที่ในการทำ กิจกรรม คือ วัดพระพุทธบาทเขารวก เป็นสถานที่ทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนผู้สูงอายุ ในการพบปะ จัดกิจกรรม โครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเป็นที่ยอมรับของผู้สูงอายุอย่างไม่เป็นทางการ

แนวทางการเชื่อมประสานของนวัตกรรม

การเชื่อมภายใน

ระดับตำบล เป็นการเชื่อมประสานภายใน ซึ่งเป็นหน่วยงานและองค์กรที่สนับสนุนการดำเนินงานของ นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม

ระดับหมู่บ้าน เป็นการเชื่อมประสานภายในหมู่บ้านต่างๆ ของตำบลวังหลุม ในการรับรู้ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรม

ระดับแหล่งเรียนรู้ การดำเนินนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม มีการเชื่อมประสานของแหล่ง เรียนรู้ในพื้นที่ตำบลวังหลุม อันได้แก่ การเชื่อมโยงงานกับชมรมแพทย์แผนไทย ในการสร้างการมีส่วนร่วม การบูรณาการงานด้านการฝึกอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนแม่บทชุมชนในการบรรจุ แผนงานขับเคลื่อนกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนงานแผนงานสนับสนุนวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ในระดับท้องถิ่น เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธรูปเขาหลวงในการสนับสนุนสถานที่ในการสร้างโรงเรียน ผู้สูงอายุและการทำกิจกรรม

การเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่าย

การดำเนินงานของนวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ได้มีการเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่ายต่างๆ คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร เป็นภาคีร่วมดำเนินงาน และหนุนเสริมกิจกรรม โครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตและผลลัพธ์ของนวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ที่เกิดขึ้นคือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการ ที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มประชากรเป้าหมาย ใน ๓ ระดับ ดังนี้

ผลลัพธ์ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ ทำให้คณะทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เกิดการร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการที่ดีของกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ มีการจัดการทรัพยากรคน การสร้างความร่วมมือ เกิดการบูรณาการการทำงาน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอก ทำในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ และการสนับสนุนองค์ความรู้ จากหน่วยงานภายนอก

ผลลัพธ์ในระดับหมู่บ้าน(จัดการตนเอง)

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ในระดับหมู่บ้าน (จัดการตนเอง) ทำให้ประชาชนในระดับหมู่บ้าน ออกมามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในการออกมาร่วมคิด ร่วมทำ บอกปัญหาและความต้องการตามความจำเป็นที่ส่งผลการทำกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาในระดับหมู่บ้านในการจัดการตนเองโดยใช้ทุนและศักยภาพที่หมู่บ้านนั้นมีอยู่

ผลลัพธ์ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้ ทำให้ประชาชนและทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดีในระดับตำบล ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ เกิดความรักความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในตำบล สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและภาวะวิกฤตเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุร่วมกันได้เป็นอย่างดี เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงานพื้นที่ต้นแบบ ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และเสริมสร้าง ขยายผล สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานพัฒนาผู้สูงอายุ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การตอบสนองต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗ ด้าน

นวัตกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน กับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒ ภารกิจ โดยมีรายละเอียดตาม ดังนี้

๑) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต คือ การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ ผู้ด้อยโอกาส

๒) การวางแผนการส่งเสริมการลงทุนและพานิชย์ คือ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ

การตอบสนองนโยบายสาธารณะ ๗+๑

นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบายสาธารณะ ๗+๑ ที่เกิดขึ้น จำนวน ๓ นโยบาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การบริหารจัดการท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม คือ จัดทำระบบฐานข้อมูลชุมชนหรือมีศูนย์รายงานข้อมูล หนุนเสริมการสร้างเครือข่ายขององค์กรชุมชนและกลุ่มทางสังคมด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการ เรียนรู้แบบข้ามพื้นที่

๒) การจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชน คือ สนับสนุนการจัดเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกระดับ

๓) การดูแลสุขภาพชุมชนโดยชุมชน คือ จัดทำคู่มือหรือแนวทางการดูแลสุขภาพตนเอง และการ ช่วยเหลือดูแลผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

๑. สร้างการเรียนรู้ ซึ่งนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม สามารถสร้างการเรียนรู้ในเรื่องการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

๒. สร้างความเป็นพลเมือง การดำเนินงานของนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ได้สร้างจิตสำนึก ความเป็นพลเมืองให้กับคนในชุมชน อันเกิดจากการตระหนักถึงความสำคัญของจิตอาสา และการดูแลขับเคลื่อนใน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน

๓. สร้างผลกระทบ การดำเนินงานของนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม ได้เป็นการกระตุ้นให้ ชุมชนได้เห็นความสำคัญของ เป็นการสร้างผลกระทบให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาผู้สูงอายุของชุมชน และหาแนวทางการสร้างความร่วมมือภายในชุมชนมากขึ้น

แนวทางการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ

นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวังหลุม มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ ๑๐ ประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

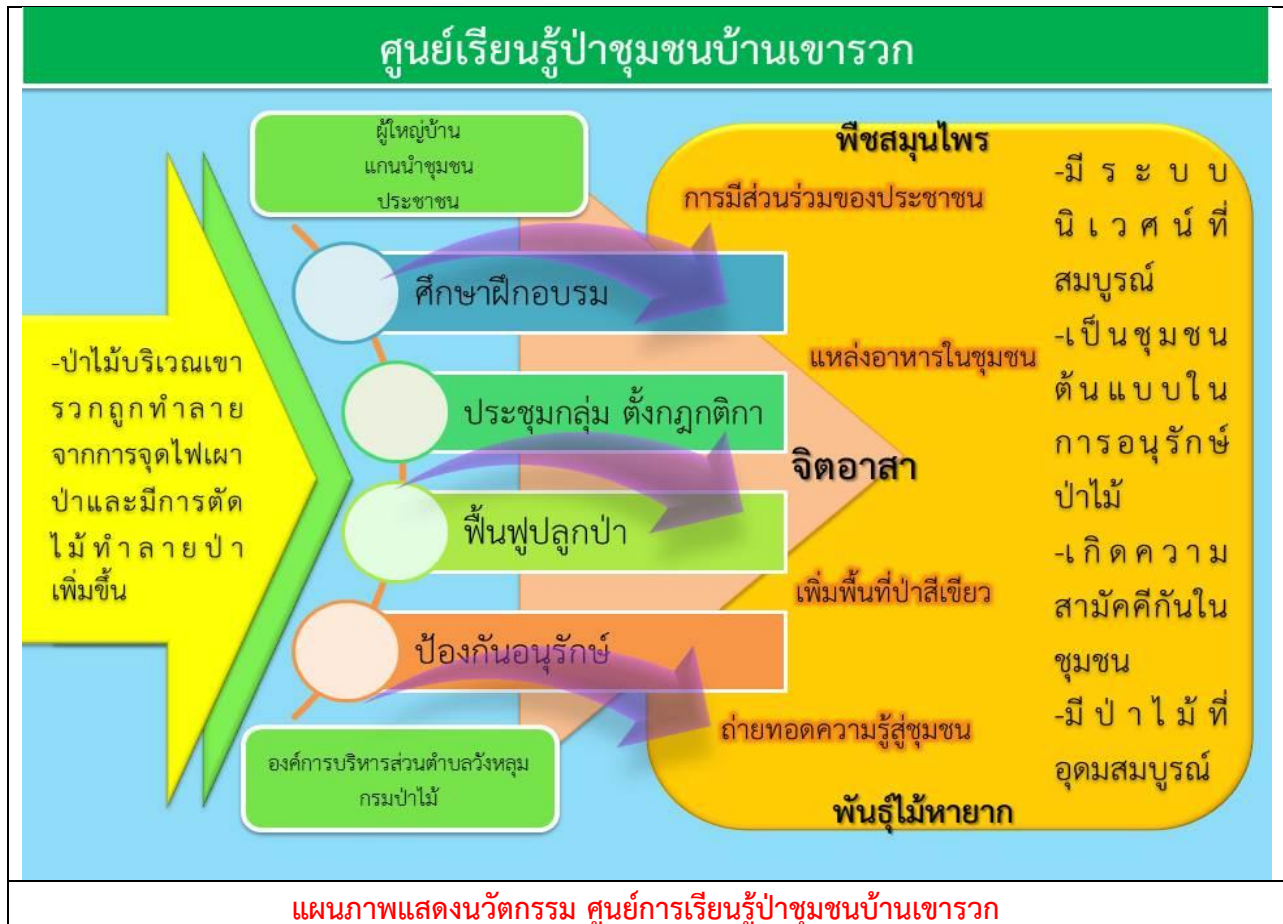
๑) การดูแลสุขภาพ คือ ศูนย์ฝึกการดูแลสุขภาพในกลุ่มผู้ต้องการความ การจัดสภาพแวดล้อม (สถานที่ เหมาะสมสำหรับการดำเนินชีวิตประชากรกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือ เช่น บ้านผู้สูงอายุ คนพิการ สถานที่ พักผ่อน พุดคุยและอื่นๆ) เครือข่ายกลุ่มช่วยเหลือกัน (กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ เรื่องการดูแลตนเอง การให้การ ช่วยเหลือดูแลผู้อื่นด้วยวิธีการชุมชน เช่น นวด อาหาร สมุนไพร)

๒) การออกกำลังกาย คือ เพิ่มสมรรถนะรายบุคคลและกลุ่ม (ศูนย์ฝึกการออกกำลังกายในกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก และเยาวชน และอื่นๆ)

๓) การลงทุนด้านสุขภาพ คือ การสนับสนุนกลุ่มอาชีพที่สร้างรายได้ อาชีพช่วยเหลือ อาชีพที่เสริมการบริการสุขภาพ (นวด อบ)

๓. นวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก

เป้าหมายของนวัตกรรม : ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก เพื่อต้องการมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนในตำบลวังหลุมเกิดการหวงแหนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ในตำบล ส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่ารวมทั้งมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ป่าเดิม เป็นสถานที่ในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนที่สนใจ

แผนภาพแสดงนวัตกรรม ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก

ที่มา/สาเหตุ/แนวคิด

แนวคิดของนวัตกรรม : ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก มาจากการที่คณะกรรมการหมู่บ้านเขารวกมีการประชุมในการปิดป่าในช่วง เดือนสิงหาคม - เดือนกันยายน ของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงที่ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นอนุรักษ์ป่าไม้บนเขารวกและเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า จึงมีการประชุมทำข้อตกลงในการปิดป่าขึ้น และมีการเพาะพันธุ์กล้าไม้ ปลูกทุกวันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี มีการจัดตั้งเวรยามในการดูแลรักษาผืนป่าชุมชน เด็กนักเรียน และประชาชนภายในตำบลเข้าร่วมปลูกป่า เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูผืนป่า เป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชน โดยมีนายสมพาน อ่อนไม้ นายแล่ บุญอ้น นายชลอ คาบคำ และนายอุดร แสงตะวัน เป็นเป็นแกนนำหลัก ภายใต้การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม กรมป่าไม้ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีแหล่งอาหารไว้

สำหรับบริโภคและจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชุมชนในตำบลของตนเองและยังสร้างระบบนิเวศให้กับป่าชุมชนและเป็นการเกื้อหนุนสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในป่าชุมชนบ้านเขารวก

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่ดำเนินการ

จากการดำเนินงานจนเป็นนวัตกรรมก็ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อปลูกป่าทดแทนและเฝ้าระวังการลักลอบตัดไม้ เเผาป่า มีการแบ่งงานกันทำเป็นระบบป่าชุมชนเพื่อให้ป่ากลับคืนมาเต็มพื้นที่ ๕๖๒ ไร่ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติของชุมชน ประชาชนในตำบลร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูผืนป่าชุมชนบ้านเขารวก ต่อไปจะมีการเพิ่มเขตการอนุรักษ์ป่าชุมชนในตำบลวังหลุมให้มากขึ้นเพื่อความอุดมสมบูรณ์ มีการตั้งกฎข้อห้ามและมีบทลงโทษ ห้ามจุดไฟเผาป่าชุมชน ห้ามบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ชุมชนในระยะเวลาที่กำหนด ห้ามตัดไม้ทำลายป่า

ทุนและศักยภาพที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม สนับสนุนงบประมาณ ในการอบรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนภายในตำบลวังหลุมในการอนุรักษ์ป่าไม้ชุมชน การทำฝายชะลอน้ำบนเขารวก

สิ่งที่คาดหวัง นวัตกรรมที่คาดหวัง

สิ่งที่เป็นความคาดหวังของนวัตกรรม คือ การเจริญเติบโตของพันธุ์ไม้ทุกชนิด พืชสมุนไพร เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ประชาชนในตำบลวังหลุมเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชุมชนในตำบลของตนเองและยังสร้างระบบนิเวศให้กับป่าชุมชนและเป็นการเกื้อหนุนสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในป่าชุมชนบ้านเขารวก

วิธีการ/การดำเนินการ

๑. การเปิดโอกาสให้ประชาชน เด็กและเยาวชน เข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนในตำบลของตนเอง
๒. ขับเคลื่อนกิจกรรมในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน
๓. การบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนงาน โครงการ การสร้างความร่วมมือในชุมชน ความร่วมมือการประสานงานงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก

กลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์

๑. ประชาชนในตำบลวังหลุม มีแหล่งอาหารไว้สำหรับบริโภคและจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน
๒. เด็กและเยาวชนในตำบลวังหลุม เกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในตำบล ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าชุมชนและการทำฝายชะลอน้ำ

ทรัพยากรในการดำเนินงาน

๑. คน

ทรัพยากรคนในการดำเนินงานนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก โดยมีการบริหารจัดการคน ที่มาจากคัดเลือกจากบุคคลที่ทำงานที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีจิตอาสาในพื้นที่ ที่เสียสละ มีความรับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถ โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน เป็นระบบ

มีการพัฒนาศักยภาพของคนด้วย การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ปลูกฝังทัศนคติเชิงบวกในการทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากภายนอกพื้นที่

๒. เงิน

ทรัพยากรเงินในการดำเนินงานนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก โดยการบริหารจัดการเงินของศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก โดยใช้งบประมาณในการดำเนินงานและสนับสนุน จากการประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น กรมป่าไม้ และองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม

๓. สถานที่

ทรัพยากรสถานที่ในการดำเนินงานนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก โดยใช้สถานที่บริเวณอาคารปั้นปุ๋ยเก่า มาใช้ประโยชน์ในการทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก นอกจากนี้ยังใช้พื้นที่บริเวณรอบๆ อาคารในการเพาะพันธุ์กล้าไม้

แนวทางการเชื่อมประสานของนวัตกรรม

การเชื่อมภายใน

ระดับตำบล เป็นการเชื่อมประสานภายใน ซึ่งเป็นหน่วยงานและองค์กรที่สนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม

ระดับหมู่บ้าน เป็นการเชื่อมประสานภายในหมู่บ้านต่างๆ ของตำบลวังหลุม ในการรับรู้ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการดำเนินงานของนวัตกรรม

ระดับแหล่งเรียนรู้ การดำเนินนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก มีการเชื่อมประสานของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ตำบลวังหลุม อันได้แก่ มีการเชื่อมโยงงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชนเชื่อมโยงงานกับการบริหารจัดการตำบลแบบพอเพียงส่งเสริมการพึ่งตนเอง ในการเข้ารับการอบรมและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เชื่อมโยงงานกับฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยมูลไส้เดือนดิน ในการทำกิจกรรมรวมกัน เชื่อมโยงงานกับ อสม.จิตอาสา ในการนำ อสม.มาร่วมกิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก จัดขึ้น

การเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่าย

การดำเนินงานของนวัตกรรม ได้มีการเชื่อมภายนอกและการขยายเครือข่ายต่างๆ คือ กรมป่าไม้ สนับสนุนกล้าไม้ และสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๑๑๐,๐๐๐.บาท ในการทำเขตป่าไม้ สนับสนุนชุดทำงานป่าชุมชน และวิทยุสื่อสาร ให้กับคณะกรรมการป่าชุมชนในการติดต่อสื่อสาร ปรับปรุงอาคารและบริเวณสถานที่ตั้งป่าชุมชน

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตและผลลัพธ์ของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ที่เกิดขึ้นคือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการ ที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มประชากรเป้าหมาย ใน ๓ ระดับ ดังนี้

ผลลัพธ์ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ในระดับกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ ทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการที่ดีของกลุ่มองค์กร แหล่งเรียนรู้ มีการจัดการทรัพยากรคน การสร้างความร่วมมือ เกิดการบูรณาการการทำงาน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอก ทำใน

การขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ โดยเด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไป และการสนับสนุนทั้งงบประมาณ องค์ความรู้ จากหน่วยงานภายนอก

ผลลัพธ์ในระดับหมู่บ้าน(จัดการตนเอง)

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ในระดับหมู่บ้าน (จัดการตนเอง) ทำให้ประชาชนในระดับหมู่บ้านเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเอง และให้โอกาสเด็กและเยาวชนในการ ออกมามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน

ผลลัพธ์ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ในระดับตำบล(จัดการตนเอง) รวมถึงการสร้างผลกระทบของแหล่งเรียนรู้ ทำให้ประชาชนและทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในเห็นความสำคัญ และให้โอกาสเด็กและเยาวชน ในการจัดการตนเอง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ เกิดความรักความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และขยายผลต่อในระดับหมู่บ้านและตำบล

การตอบสนองต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗ ด้าน

นวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน กับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) **การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** คือ คຸ້ມครอง ดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างคุณค่าการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การตอบสนองต่อนโยบายสาธารณะ ๗+๑

นวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบายสาธารณะ ๗+๑ ที่เกิดขึ้น จำนวน ๑ นโยบาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** คือ ส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่ารวมทั้งมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ป่าเดิม การทำข้อตกลง หรือออกข้อบัญญัติการดูแลรักษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกประเภท สนับสนุนการจัดตั้งกลไก คณะทำงานและส่งเสริมการพัฒนาอาสาสมัครดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้มีการ จัดทำและการนำใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นจัดทำแผนฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

๑. **สร้างการเรียนรู้** ซึ่งนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก สามารถสร้างการเรียนรู้ในเรื่องการ ส่งเสริมการเรียนรู้เด็กและเยาวชน

๒. **สร้างความเป็นพลเมือง** การดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ได้สร้าง จิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับคนในชุมชน อันเกิดจากการตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้เด็ก และเยาวชน

๓. **สร้างผลกระทบ** การดำเนินงานของนวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก ได้เป็นการกระตุ้นให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญของ เป็นการสร้างผลกระทบให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนได้ตระหนักถึงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กและเยาวชน

แนวทางการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพทางสุขภาพ ๑๐ ประเด็น

นวัตกรรมศูนย์การเรียนรู้ป่าชุมชนบ้านเขารวก มีความสอดคล้องจากการเทียบเคียงงาน อันก่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ ๑๐ ประเด็น จำนวน ๑ ประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ กองทุนการจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม (กลุ่ม ครอบครัว องค์กร) อาสาสมัคร และ กลุ่มทางสังคม แหล่งเรียนรู้ แผน อนุรักษ์ ฟันฟู นำใช้ สร้างกติกา มีศูนย์ กรรมการ ในการจัดการข้อขัดแย้ง ด้วยข้อมูล เพิ่มศักยภาพแกนนำ